

SODBA SODIŠČA PRVE STOPNJE (peti senat)
z dne 7. decembra 2004*

V zadevi T-240/02,

Koninklijke Coöperatie Cosun UA, s sedežem v Bredi (Nizozemska), ki jo zastopajo M. Slotboom, N. Helder in J. Coumans, odvetniki,

tožeča stranka,

proti

Komisiji Evropskih skupnosti, ki jo zastopajo X. Lewis, zastopnik, skupaj s F. Tuytschaever, odvetnik, z naslovom za vročanje v Luksemburgu,

tožena stranka,

katere predmet je razglasitev ničnosti Odločbe Komisije REM 19/01 z dne 2. maja 2002, s katero je bila ugotovljena nedopustnost zahtevka za odpust uvoznih dajatev, ki ga je vložila Kraljevina Nizozemska v korist tožeče stranke,

* Jezik postopka: nizozemščina.

SODIŠČE PRVE STOPNJE EVROPSKIH SKUPNOSTI (peti senat),

v sestavi P. Lindh, predsednica, R. García-Valdecasas, sodnik, in K. Jürimäe, sodnica,
sodnik tajnik: J. Plingers, administrator,

na podlagi pisnega postopka in opravljene obravnave z dne 16. septembra 2004

izreka naslednjo

Sodbo

Pravni okvir

Skupna ureditev trgov za sladkor

- 1 Uredba Sveta (EGS) št. 1785/81 z dne 30. junija 1981 o skupni ureditvi trgov za sladkor (UL L 177, str. 4, v nadaljevanju: temeljna uredba) ureja zlasti proizvodnjo, uvoz in izvoz sladkorja. V njej je določen predvsem sistem proizvodnih kvot, ki so v skladu z njeno petnajsto uvodno izjavo sredstvo, s katerim se proizvajalcem zagotovi cene Skupnosti in prodaja njihove proizvodnje.

- 2 V okviru tega sistema kvot so v členu 24 temeljne uredbe določene za vsako tržno leto (to je od 1. julija v letu do 30. junija v naslednjem letu) osnovne količine „sladkorja A“ in „sladkorja B“, ki jih vsaka država članica sama razdeli med proizvajalce sladkorja, ki imajo sedež na njenem ozemlju. Proizvodnim podjetjem se torej določita kvota A in kvota B za vsako tržno leto. Vsa količina sladkorja, ki je proizveden poleg kvote A in B, se imenuje „sladkor C“ ali „sladkor, ki presega kvoto“.

- 3 Pogoji za prodajo sladkorja se spreminjajo glede na njegovo kvalifikacijo. Sladkor A in sladkor B sta predmet različnih mehanizmov podpore, določenih v temeljni uredbi, in sicer so za sladkor, proizveden v kvoti A, zagotovljene višje subvencije (zagotovljena intervencijska cena in pomoč pri izvozu v obliki nadomestil) kot za sladkor B (samo izvozna nadomestila).

- 4 Sladkor C ni upravičen niti do subvencioniranja cen niti do izvoznih nadomestil. Poleg tega se sladkorja C ne sme prodajati na notranjem trgu in ga je posledično treba tržiti zunaj Skupnosti za prodajo na svetovnem trgu. Glede tega člen 26 temeljne uredbe določa naslednje:

„1. [...] sladkorja C, ki ni bil prenesen, [...] ni dovoljeno prodati na notranjem trgu Skupnosti, temveč ga je treba izvoziti v nepredelani obliki pred 1. januarjem, ki sledi koncu zadevnega tržnega leta.

[...]

3. Izvedbeni predpisi za uporabo tega člena bodo določeni v skladu s postopkom iz člena 41.

Ti predpisi morajo določiti zlasti dajatev za sladkor C [...], navedeno v odstavku 1, za katerega v roku, kot bo določen, ni bilo dokazano, da je bil v predpisanem roku izvožen v nepredelani obliki.“

- 5 Uredba Komisije (EGS) št. 2670/81 z dne 14. septembra 1981 o podrobnih izvedbenih pravilih glede proizvodnje sladkorja, ki presega kvoto (UL L 262, str. 14), opredeljuje pogoje, pod katerimi se šteje, da je bil izvoz sladkorja C opravljen. V členu 1, kot se glasi v Uredbi Komisije (EGS) št. 3892/88 z dne 14. decembra 1988 o spremembi Uredbe (EGS) št. 2670/81 (UL L 346, str. 29), je določeno:

„1. Šteje se, da je izvoz iz člena 26(1) [temeljne] uredbe opravljen, če:

- a) je sladkor C [...] izvožen iz države članice, na ozemlju katere je bil proizveden;

- b) država članica iz (a) sprejme zadevno izvozno deklaracijo pred 1. januarjem po koncu tržnega leta, v katerem je bil sladkor C [...] proizveden;

- c) sladkor C [...] zapusti carinsko območje Skupnosti najpozneje 60 dni po 1. januarju iz (b);

d) je proizvod, izvožen iz države članice iz (a) brez nadomestila ali prelevmana [...].

Če niso izpolnjeni vsi pogoji iz prvega pododstavka, se, razen v primeru višje sile, šteje, da je bila zadevna količina sladkorja C [...] prodana na notranjem trgu.

V primeru višje sile pristojni organ države članice, na ozemlju katere je bil sladkor C [...] proizveden, sprejme ukrepe, potrebne zaradi okoliščin, na katere se sklicuje zainteresirana stranka."

6 Člen 3 Uredbe št. 2670/81, spremenjen s členom 1 Uredbe Komisije (EGS) št. 3559/91 z dne 6. decembra 1991 o spremembi Uredbe št. 2670/81 (UL L 336, str. 26), se glasi, kot sledi:

„1. Zadevna država članica za količine, prodane na notranjem trgu v smislu člena 1(1), naloži dajatev, enako vsoti:

a) za sladkor C, na 100 kilogramov:

- najvišjega uvoznega prelevmana na 100 kilogramov belega oziroma surovega sladkorja, ki se uporablja v tržnem letu, v katerem je bil zadevni sladkor proizveden, in šest mesecev po tem tržnem letu, in

— 1 ECU;

[...]

4. Pri količinah sladkorja C [...], uničenih pred izvozom ali nepopravljivo poškodovanih v okoliščinah, ki jih pristojni organ zadevne države članice prizna kot primer višje sile, se dajatev za ustrezno količino iz odstavka 1 ne naloži.“

Klavzula pravičnosti v carinskih predpisih Skupnosti

- 7 Carinska ureditev Skupnosti predvideva možnost popolnega ali delnega povračila plačanih uvoznih ali izvoznih dajatev ali odpust plačila določenega zneska carinskega dolga. Pogoji za odpust dajatev so določeni v členu 13 Uredbe Sveta (EGS) št. 1430/79 z dne 2. julija 1979 o povračilu ali odpustu uvoznih ali izvoznih dajatev (UL L 175, str. 1), spremenjen z Uredbo Sveta (EGS) št. 3069/86 z dne 7. oktobra 1986 o spremembah Uredbe št. 1430/79 (UL L 286, str. 1). Odstavek 1 te določbe določa:

„Povračilo ali odpust uvoznih dajatev sta mogoča v posebnih situacijah [...], ko zainteresirani stranki ni mogoče očitati niti goljufivega ravnanja niti velike malomarnosti.

[...]“

- 8 Člen 14 Uredbe št. 1430/79 določa, da se določbe člena 13 uredbe uporabljajo tudi za povračilo ali odpust izvoznih dajatev.
- 9 V skladu z določbami člena 1(2)(a) Uredbe št. 1430/79 pomenijo „uvozne dajatve“, „tako carine in druge dajatve, ki imajo enakovreden učinek kot carine, kot tudi kmetijske prelevmane in druge uvozne dajatve, določene v okviru skupne kmetijske politike ali posebnih dogovorov, ki na podlagi člena 235 Pogodbe [sedaj člen 308 ES] veljajo za določeno blago, pridobljeno s predelavo kmetijskih proizvodov.“
- 10 Po členu 1(2)(b) Uredbe št. 1430/79 obsegajo „izvozne dajatve“ „kmetijske prelevmane in druge izvozne dajatve, določene v okviru skupne kmetijske politike ali posebnih ureditev, ki na podlagi člena 235 Pogodbe veljajo za določeno blago, pridobljeno s predelavo kmetijskih proizvodov.“

Dejansko stanje

- 11 Tožeča stranka, zadruga s sedežem na Nizozemskem, je v tržnih letih 1991/1992 in 1992/1993 proizvedla sladkor C. Od 10. februarja do 23. septembra 1993 je prek posrednika, tj. hčerinske družbe Limako Suiker BV, prodala družbi Django's Handelsonderneming določeno število lotov sladkorja C, namenjenega izvozu na Hrvaško in v Slovenijo. V tem obdobju oziroma med 22. julijem in 16. avgustom 1993 ter med 26. avgustom in 24. septembrom 1993 je tožeča stranka prodala lote sladkorja C družbam NV Voeders SA Aliments Serry in Sieger BV, namenjenega v Maroko.

- 12 24. junija 1993 je nizozemska služba za davčno informiranje in preiskave (v nadaljevanju „FIOD“) od Hoofdproduktschap Akkerbouw (v nadaljevanju „HPA“), nizozemskega organa, pristojnega za izvajanje določb glede skupnih tržnih ureditev, med drugim tudi za sladkor, zahtevala podatke v okviru preiskave, ki se je nanašala na Django's Handelsonderneming. FIOD je od HPA prejela podatke o nepravilnostih v carinskih dokumentih glede izvoznih postopkov sladkorja C. FIOD je zahtevala, naj HPA glede na to, da je preiskava potekala, ravna s tožečo stranko previdno. Ugotovljene nepravilnosti v izvoznih dokumentih, ki jih je prejel HPA, so bile povod za sodno preiskavo Django's Handelsonderneming zaradi goljufije.
- 13 HPA se je junija in avgusta 1993 obrnil na tožečo stranko in njeno hčerinsko družbo Limako Suiker ter ju obvestil o nepravilnem žigosanju carinskih dokumentov za blago, namenjeno na Hrvaško in v Slovenijo. Oktobra 1993 so nepravilno žigosani obrazci za lote sladkorja C, namenjenega v Maroko, prispeli na HPA.
- 14 Nizozemski organi so 14. oktobra 1993 posredovali tožeči stranki izpisek številnih izvoznih obrazcev, za katere izvoz iz Skupnosti ni bil dokazan.
- 15 HPA je 25. aprila 1994 zahteval od tožeče stranke znesek 6.284.721,03 nizozemskih guldnov (NLG), ker ta ni dokazala, da je določeno število lotov sladkorja C zapustilo ozemlje Skupnosti v predvidene namembne kraje na Hrvaškem, v Sloveniji in Maroku. 13. junija 1994 je bil znesek tega prelevmana zaradi napake v začetnem izračunu zmanjšan na 6.250.856,78 NLG oziroma na 2.836.515,14 eurov.

- 16 Tožeča stranka je 18. maja 1994 vložila ugovor pri HPA proti zahtevanemu prelevmanu. 19. junija 1995 je HPA ta ugovor zavrnil. 14. julija 1995 je tožeča stranka vložila tožbo zoper to zavrnilno odločbo pri College van Beroep voor het bedrijfsleven (oddelek za gospodarske spore, v nadaljevanju: CBB).
- 17 Tožeča stranka je 24. aprila 1995 pri HPA vložila zahtevek za odpust zahtevanih dajatev na podlagi člena 239 Uredbe Sveta (EGS) št. 2913/92 z dne 12. oktobra 1992 o carinskem zakoniku Skupnosti (UL L 302, str. 1) in člena 905 Uredbe Komisije (EGS) št. 2454/93 z dne 2. julija 1993 o nekaterih določbah za izvajanje Uredbe št. 2913/92 (UL L 253, str. 1). 6. avgusta 2001 je Kraljevina Nizozemska v korist tožeče stranke pri Komisiji vložila zahtevek za odpust uvoznih dajatev.
- 18 Komisija je 2. maja 2002 sprejela odločbo REM 19/01, s katero je ugotovila, da zahtevek za odpust uvoznih dajatev, ki ga je vložila Kraljevina Nizozemska v korist tožeče stranke, ni dopusten (v nadaljevanju: izpodbijana odločba). Na podlagi te odločbe je 6. junija 2002 HPA obvestil tožečo stranko, da njen zahtevek za odpust ni bil dopusten.

Postopek in predlogi strank

- 19 Tožeča stranka je 9. avgusta 2002 v Sodnem tajništvu Sodišča prve stopnje vložila to tožbo.

- 20 Na podlagi poročila sodnika poročevalca je Sodišče prve stopnje (peti senat) odločilo začeti ustni postopek. V okviru ukrepov procesnega vodstva je Sodišče prve stopnje pozvalo Komisijo, naj predloži določene dokumente. Komisija je to storila v določenem roku.
- 21 Z odločbo z dne 9. junija 2004, ki jo je Sodišče prejelo 11. junija 2004, je CBB na podlagi člena 234 ES zastavil dve vprašanji v predhodno odločanje (zadeva Koninklijke Coöperatie Cosun, C-248/04) v okviru postopka, ki poteka med tožečo stranko in HPA glede odmerjene dajatve, ker zadevne količine sladkorja C niso bile izvožene. V prvem vprašanju CBB sprašuje Sodišče, ali temeljna uredba in Uredba št. 2670/81, če se možnost odpusta dajatev na podlagi člena 13 Uredbe št. 1430/79 ne uporabi za prelevmane na sladkor C, nista veljavni, ker ne predvidevata možnosti povračila ali odpusta zadevnega prelevmana iz razlogov pravičnosti. V drugem vprašanju predložitveno sodišče sprašuje Sodišče o učinkih morebitne neveljavnosti teh uredb za obveznost plačila prelevmana na sladkor C v okoliščinah, kakršne so v predmetni zadevi.
- 22 Z dopisom z dne 1. septembra 2004 je tožeča stranka predlagala, naj se ta postopek začasno prekine do izdaje sodbe Sodišča, s katero bo zaključen postopek v zgoraj navedeni zadevi Koninklijke Coöperatie Cosun, C-248/04. Z dopisom z dne 9. septembra 2004 je Komisija predložila stališče glede tega predloga in navedla, da se ji prekinitev ne zdi potrebna.
- 23 Na javni obravnavi 16. septembra 2004 sta stranki podali ustne navedbe in odgovorili na vprašanja Sodišča prve stopnje. Na obravnavi je tožeča stranka ponovno predlagala prekinitev postopka, Komisija pa njegovo nadaljevanje. Ker je Komisija nasprotovala predlogu za prekinitev postopka in ker zanj niso bili podani posebni razlogi, ki bi ga utemeljevali, Sodišče prve stopnje temu predlogu ni ugodilo.

24 Tožeča stranka predlaga, naj Sodišče prve stopnje:

— izpodbijano odločbo razglasi za nično;

— Komisiji naloži plačilo stroškov.

25 Komisija predlaga, naj Sodišče prve stopnje:

— zavrne tožbo kot neutemeljeno;

— tožeči stranki naloži plačilo stroškov.

Pravno stanje

26 Tožeča stranka v utemeljitev tožbe primarno navaja kršitve členov 1 in 13 Uredbe št. 1430/79, podredno pa kršitve načel enakosti in pravne varnosti ter domnevanega načela pravičnosti.

Prvi tožbeni razlog: kršitve členov 1 in 13 Uredbe št. 1430/79

Navedbe strank

- 27 Tožeča stranka meni, da je treba uvozno dajatev, ki ji je bila naložena na podlagi člena 26 temeljne uredbe in člena 3 Uredbe št. 2670/81, šteti za uvozno ali izvozno dajatev v smislu člena 1(2) Uredbe št. 1430/79. V bistvu naj bila ta dajatev dajatev, ki ima enak učinek kot carina ali kmetijski prelevman ali druga uvozna ali izvozna dajatev, predvidena v okviru skupne kmetijske politike, v smislu zadnje navedene določbe.
- 28 Tožeča stranka navaja, da je treba na vprašanje, ali je zadevni znesek uvozna ali izvozna dajatev v smislu te določbe, odgovoriti le na podlagi objektivnih meril, povezanih z naravo te dajatve. Poudarja, da ima, glede na uvodne izjave v temeljni uredbi, proizvodna dajatev, ki se uporablja za sladkor C, enak namen kot carinska dajatev, tj. zaščito notranjega trga, stabilizacijo trgov in redno preskrbo. Namen te dajatve naj bi bil zlasti ponovno vzpostaviti tržna razmerja, porušena, ker sladkor C ni bil izvožen (sodba Sodišča z dne 10. januarja 2002 v zadevi British Sugar, C-101/99, Recueil, str. I-205, točka 41).
- 29 Tožeča stranka tudi navaja, da je treba v skladu s tretjo uvodno izjavo Uredbe št. 2670/81 sladkor C, ki ni bil izvožen, obravnavati na podoben način kot sladkor, uvožen iz tretjih držav. Na podlagi navedenega sklepa, da je bil za sladkor C odmerjen prelevman zaradi prestopa meje, tj. uvozni prelevman.

- 30 Tožeča stranka tudi opozarja, da je v skladu s členom 3 Uredbe št. 2670/81 proizvodna dajatev odmerjena na osnovi uvoznih prelevmanov, ki se uporabljajo za sladkor. V zvezi s tem nasprotuje navedbam Komisije v izpodbijani odločbi in trdi, da sklicevanje na uvozne dajatve ni samo osnova za izračun in da so torej te dajatve carinske dajatve. Po členu 3 Uredbe št. 2670/81 se poleg uvoznih dajatev upošteva tudi pavšalni znesek, kar naj bi še dodatno izenačevalo sladkor C, ki ni bil izvožen, z uvoženim sladkorjem, saj kakor naj bi izhajalo iz uvodnih izjav v Uredbi Komisije (EGS) št. 2645/70 z dne 28. decembra 1970 o določbah, ki se uporabljajo za količino sladkorja, proizvedenega nad maksimalno kvoto (UL L 283, str. 48), se ta pavšalni znesek izračuna na osnovi stroškov prodaje uvoženega sladkorja in naj bi bil njegov cilj odpraviti prednost, ki jo je imel proizvajalec sladkorja C v primerjavi z uvoznikom sladkorja iz tretjih držav, zato ker prvi ni imel določenih stroškov, ki so nastali uvozniku.
- 31 Nazadnje tožeča stranka trdi, da zakonodajalec Skupnosti ni mogel izbrati drugačne metode izračuna zneska dajatve za sladkor C, ki ni bil izvožen, in dodaja, da je Komisija, ko je sprejela prvo izvedbeno uredbo o skupni ureditvi trgov za sladkor (v nadaljevanju: SUT za sladkor), torej Uredbo št. 2645/70, izrecno upoštevala, da je nujno, da se proizvajalcem sladkorja C zagotovijo enaki pogoji kot uvoznikom. Tožeča stranka sklepa, da ne bi bilo sprejemljivo izbrati drugačne osnove za izračun ali postaviti proizvajalca sladkorja C v drugačen položaj kot uvoznika.
- 32 Komisija meni, da je v izpodbijani odločbi pravilno ugotovila nedopustnost zahtevka za odpust, ker zneska, ki ga mora plačati proizvajalec sladkorja za prekoračitev proizvodne kvote, ki mu je bila dodeljena, ni mogoče šteti za uvozno dajatev in torej ne more biti predmet odpusta v smislu carinskih predpisov Skupnosti.

Presoja Sodišča prve stopnje

33 Člena 13 in 14 Uredbe št. 1430/79 nudita možnost povračila ali odpusta uvoznih ali izvoznih dajatev v posebnih primerih, ko iz okoliščin izhajajo, da zainteresirani stranki ni mogoče očitati niti goljufivega ravnanja niti velike malomarnosti.

34 V tem primeru se zahtevek za odpust dajatve, ki je predmet izpodbijane odločbe, nanaša na dajatev, katere plačilo se od tožene stranke zahteva na podlagi člena 26 temeljne uredbe in člena 3 Uredbe št. 2670/81, zato ker določene količine sladkorja C niso bile prodane zunaj Skupnosti. Vprašanje je, ali je treba dajatev šteti za uvozno oziroma izvozno dajatev v smislu člena 13 Uredbe št. 1430/79 in ali se torej za zahtevek za odpust navedena odločba uporablja oziroma ne uporablja.

35 Skladno s členom 1(2)(a) in 1(2)(b) Uredbe št. 1430/79 obsegajo uvozne ali izvozne dajatve najprej carine, nato dajatve, ki imajo enak učinek kot carine, ter kmetijske prelevmane in druge uvozne ali izvozne dajatve, predvidene v okviru skupne kmetijske politike ali posebnih ureditev, ki na podlagi člena 308 ES veljajo za določeno blago, pridobljeno s predelavo kmetijskih proizvodov.

36 Že na začetku je treba navesti, da v formalnem smislu zahtevani znesek ne ustreza nobeni izmed treh kategorij, naštetih v členu 1(2)(a) in (b) Uredbe št. 1430/79.

- 37 V bistvu je, kot izhaja iz člena 26 temeljne uredbe in iz člena 3(1) Uredbe št. 2670/81, bila ta dajatev naložena zaradi odločilnega dejstva, da v roku, določenem v ta namen, ni bil predložen dokaz o tem, da je bila določena količina sladkorja C izvožena v predpisanem roku. Plačilo tega zneska je bilo torej naloženo proizvajalcu sladkorja C, ker je bil sladkor, ki presega kvoto, proizveden v Skupnosti, prodan na notranjem trgu.
- 38 Sledi, da dajatev za sladkor C ni carina, torej dajatev, ki temelji na skupni carinski tarifi Evropskih skupnosti v smislu členov 23 ES in 26 ES. Prav tako ne gre za dajatev, ki ima enak učinek kot carina, ki po ustaljeni sodni praksi pomeni vsako enostransko določeno denarno dajatev, ne glede na njeno poimenovanje in tehniko, ki se odmeri za blago, ker prestopi mejo, čeprav ni carina v ožjem pomenu (sodbi Sodišča z dne 17. julija 1997 v zadevi Haahr Petroleum, C-90/94, Recueil, str. I-4085, točka 20, in z dne 2. aprila 1998 v zadevi Outokumpu, C-213/96, Recueil, str. I-1777, točka 20). Končno, zadevna dajatev ni strogo kmetijska „uvozna ali izvozna“ dajatev, tj. prelevman, ki bremeni kmetijske proizvode, ker prestopijo zunanjo mejo Skupnosti.
- 39 Vendar tožeča stranka trdi, da je treba dajatev, naloženo za sladkor C, ki ni bil izvožen, šteti za uvozno ali izvozno dajatev, ker zasleduje enake cilje, kot jih ima carina, ker je njen znesek določen na osnovi uvoznih prelevmanov za sladkor in ker je njen namen postaviti sladkor, ki presega kvoto in ni bil izvožen, v podoben položaj kot sladkor, uvožen iz tretjih držav.
- 40 Glede tega je pomembno poudariti, da je prelevman za sladkor, ki presega kvoto in ni bil izvožen, del mehanizmov SUT za sladkor. Ti mehanizmi, kot na primer določitev indikativnih ali intervencijskih cen, določitev skupne ureditve menjave s tretjimi državami ali določitev režima proizvodnih kvot, so namenjeni izpolnjevanju skupnih ciljev, še posebej ohranjanju posebnih jamstev glede zaposlitev in življenjske

ravni proizvajalcev, zagotavljanju redne preskrbe s sladkorjem za vse potrošnike, določene ravni cen in stabilnosti trga sladkorja.

- 41 Vendar je treba poudariti, da vsak od teh navedenih mehanizmov zasleduje posebne cilje ali odgovarja določenim potrebam. Torej v nasprotju s trditvami tožeče stranke ni mogoče šteti, da ima proizvodna dajatev za sladkor C popolnoma enak cilj kot carina ali, natančneje, kot uvozni prelevmani ali izvozna nadomestila, predvidena v okviru SUT za sladkor.
- 42 V bistvu, kot to izhaja iz pete uvodne izjave temeljne uredbe, je cilj vzpostavitve skupne ureditve menjave na zunanji meji Skupnosti, ki obsega sistem uvoznih prelevmanov in izvoznih nadomestil, stabilizirati trg Skupnosti tako, da se zlasti izogne nihanju cen sladkorja na svetovnem trgu, ki bi vplivalo na dejanske cene v Skupnosti. V ta namen SUT za sladkor določa plačilo prelevmana za uvoz iz tretjih držav in plačilo nadomestila za izvoz v te države, obe plačili pa sta namenjeni pokrivanju razlike na trgu sladkorja med dejanskimi cenami zunaj Skupnosti in v njej, če so cene na svetovnem trgu nižje kot cene v Skupnosti.
- 43 SUT za sladkor vzpostavlja tudi sistem proizvodnih kvot, ki so po petnajsti uvodni izjavi temeljne uredbe sredstvo, s katerim se proizvajalcem zagotavljajo cene Skupnosti in prodaja njihovih proizvodov. V okviru te ureditve je temeljna uredba ustvarila mehanizem za obvladovanje okoliščin, v katerih proizvodnja preseže kvoti A in B, ki sta dodeljeni proizvajalcem, tj. sladkor C. Ker se kategorija sladkorja C

nanaša izključno na presežke sladkorja, ki ne smejo povzročiti motenj na trgu, je zakonodajalec Skupnosti s členom 26(1), prvi pododstavek, temeljne uredbe določil prepoved prodaje na notranjem trgu in posledično določil obveznost izvoza (zgoraj navedena sodba British Sugar, točka 41).

44 Kršitev te obveznosti ima za posledico, da se od proizvajalca zahteva plačilo določenega zneska. Ta kazen je torej predvsem odvračilne narave, njen cilj je zagotoviti spoštovanje prepovedi trženja sladkorja C na notranjem trgu. Tako je ta znesek določen glede na najvišji uvozni prelevman v tržnem letu, v katerem je bil sladkor proizveden, in v naslednjih šestih mesecih po tem tržnem letu. Ta znesek po enajsti uvodni izjavi temeljne uredbe prispeva tudi k temu, da proizvajalci zagotovijo celotno financiranje stroškov trženja presežkov, nastalih iz razlike med proizvodnjo Skupnosti in porabo v njej.

45 Glede na zgoraj navedeno ni mogoče oceniti, da ima dejstvo, da je dajatev za neizvoženi sladkor C izračunana na podlagi uvoznih prelevmanov, ki jim je dodan pavšalni znesek, ki je določen na podlagi stroškov prodaje uvoženega sladkorja, za posledico spremembo tega zneska v uvozno dajatev. Kot to pravilno navaja Komisija v deseti uvodni izjavi izpodbijane odločbe, upoštevanje uvoznih prelevmanov služi le kot osnova ali metoda izračuna za določitev zneska. To osnovo za izračun je zakonodajalec Skupnosti izbral zaradi ciljev, ki jih zasleduje uvedba te dajatve na sladkor, ki presega kvoto in ni bil izvožen v roku, torej, kot je že bilo navedeno zgoraj, zlasti zato, da se zagotovi spoštovanje prepovedi prodaje na notranjem trgu.

46 Takšnega sklepanja argument tožeče stranke, po katerem tretja uvodna izjava Uredbe št. 2670/81 določa, da je treba sladkor, ki ni bil izvožen, obravnavati podobno kot sladkor, uvožen iz tretjih držav, ne omaje. V bistvu omenjena uvodna izjava opredeljuje, da je „pri določanju zneska dajatve, ki se naloži v primerih prodaje na notranjem trgu“ treba obravnavati sladkor C, ki ni bil izvožen, podobno kot sladkor,

uvožen iz tretjih držav. Uvodne izjave Uredbe št. 2670/81 torej le potrjujejo trditev, po kateri je upoštevanje uvoznih prelevmanov zgolj osnova za izračun obravnavane dajatve.

- 47 Iz navedenega je treba zaključiti, da dajatev, katere plačilo se zahteva od tožeče stranke na podlagi člena 26 temeljne uredbe in člena 3 Uredbe št. 2670/81 zaradi neprodaje določenih količin sladkorja C zunaj Skupnosti, ni uvozna ali izvozna dajatev v smislu člena 13 Uredbe št. 1430/79, in da Komisija s tem, da je ugotovila nedopustnost zahtevka za odpust, torej ni kršila teh določb.
- 48 Posledično je treba ta tožbeni razlog zavrniti.

Drugi tožbeni razlog: kršitev načel enakosti in pravne varnosti ter domnevnega načela pravičnosti

Navedbe strank

- 49 Podredno tožeča stranka trdi, da bi Komisija, čeprav dajatev, katere odpust je bil zahtevan, ni uvozna ali izvozna dajatev v smislu Uredbe št. 1430/79, morala preučiti ta zahtevek v okviru člena 13 te uredbe, ki vsebuje splošno klavzulo pravičnosti (sodba Sodišča prve stopnje z dne 10. maja 2001 v zadevi Kaufring in drugi proti Komisiji, T-186/97, T-187/97, od T-190/97 do T-192/97, T-210/97, T-211/97, od T-216/97 do T-218/97, T-279/97, T-280/97, T-293/97 in T-147/99, Recueil, str. II-1337, točka 224), in naj bi s tem, da je le zavrgla zahtevek kot nedopusten, kršila načeli enakosti in pravičnosti.

- 50 Tožeča stranka poudarja, da iz izpodbijane odločbe izhaja, da naj ne bi imela nobene pravice do odpusta na podlagi posebnih okoliščin in dodaja, da kot izhaja iz člena 8(1) in 2(1) Odločbe Sveta 94/728/EGS Euratom z dne 31. oktobra 1994 o sistemu virov lastnih sredstev Skupnosti (UL L 293, str. 9), nizozemski organi niso pristojni za zagotovitev spoštovanja pravičnosti, saj morajo izterjati dajatev, ki jo zahteva člen 3 Uredbe št. 2670/81, in jo dati na razpolago Komisiji.
- 51 Tožeča stranka bi bila tako obravnavana drugače kot podjetja, ki so v podobnem položaju in želijo vložiti zahtevek za odpust uvoznih ali izvoznih dajatev zaradi posebnih okoliščin. Dejansko za razliko od teh podjetij sama ne more izkoristiti postopka za odpust iz razlogov pravičnosti. Dajatev za proizvodnjo sladkorja C, ki ni bil izvožen, naj bi bila torej v vseh pogledih izenačena s carino, določeno za sladkor, uvožen iz držav nečlanic, razen glede pravnega varstva. Zavrnitev uporabe pravila o odpustu iz člena 13 Uredbe št. 1430/79 v primerih, ki so enaki primerom, v katerih je bilo to pravilo za subjekte uporabljeno, naj bi bila v nasprotju z načelom enakosti.
- 52 V zvezi s tem tožeča stranka trdi, da sta oba pogoja, ki ju določa člen 13 Uredbe št. 1430/79 za odpust ali povračilo dajatev, v predmetni zadevi izpolnjena. Ocenjuje, da ji ni mogoče očitati goljufivega ravnanja ali malomarnosti, saj v predmetni zadevi sladkor C ni bil izvožen izključno zaradi goljufije, ki jo je storila tretja oseba. Meni tudi, da je položaj v predmetni zadevi primerljiv s tistim iz sodbe Sodišča z dne 7. septembra 1999 v zadevi De Haan (C-61/98, Recueil, str. I-5003). Tožeča stranka navaja, da so v tem primeru nizozemski organi že v zelo zgodnjem stadiju izvedeli za goljufijo glede lotov sladkorja C, ki jih je prodajala, vendar so se odločili, da je ne seznanijo s preiskavo, ki je potekala, in ji tako niso omogočili, da bi lahko izpolnila obveznosti in pravilno izvozila proizvodnjo sladkorja C.

- 53 Popolnoma podredno, in če bi Sodišče prve stopnje ocenilo, da se člen 13 Uredbe št. 1430/79 ne uporablja, tožeča stranka trdi, da bi Komisija morala v vsakem primeru preučiti zahtevek za odpust in da je s tem, da se je omejila na ugotovitev nedopustnosti zahtevka, kršila načela pravne varnosti, enakosti in pravičnosti. Tožeča stranka meni, da bi, če Komisija ne bi imela takšne obveznosti, obstajala praznina v njenem pravnem varstvu. Tožeča stranka navaja, da je Sodišče potrdilo, da se najvišja pravna načela, še posebej načelo sorazmernosti, uporabljajo za odmero prelevmanov za sladkor C (sodba Sodišča z dne 29. januarja 1998 v zadevi Südzucker, C-161/96, Recueil, str. I-281, točki 34 in 35). Opozarja tudi na sklepne predloge generalnega pravobranilca Mischa v zgoraj navedeni sodbi British Sugar (Recueil, str. I-208), v katerih je navedeno, da je treba pri razlagi in uporabi člena 3 Uredbe št. 2670/81 spoštovati splošna pravna načela.
- 54 Komisija trdi, da je treba odpust prelevmana zaradi neizvoza sladkorja C presoјati glede na veljavni zakonodajni okvir in da ji načelo pravičnosti ne nalaga preučitve zunaj tega okvira. Ocenjuje, da položaj proizvajalca sladkorja C, ki ne spoštuje obveznosti izvoza tega sladkorja, ni primerljiv položaju subjekta, ki uvaža določeno količino sladkorja v Skupnost, in da ne gre za kršitev načela enakosti, čeprav so ti subjekti obravnavani različno. Poleg tega navaja, da člen 1(1) Uredbe št. 2670/81 dopušča odpust prelevmana za neizvoz sladkorja C v posebnih okoliščinah, zlasti v primeru višje sile.
- 55 Ker gre za popolnoma podreden argument tožeče stranke, Komisija ocenjuje, da bi uporaba klavzule pravičnosti, ki jo določajo carinski predpisi, v primeru, za katerega ti predpisi ne veljajo, ogrožala načela pravne varnosti in enakosti. Nazadnje ugotavlja, da tožeča stranka zamenjuje generalno klavzulo pravičnosti, ki obstaja v

carinskih predpisih Skupnosti, z domnevanim načelom pravičnosti. To načelo naj ne bi obstajalo kot splošno načelo prava Skupnosti, saj je pravičnost ukrepa tradicionalno predmet preizkusa v okviru uporabe načela sorazmernosti.

Presoja Sodišča prve stopnje

- 56 V drugem tožbenem razlogu, ki je bil oblikovan podredno, tožeča stranka v bistvu trdi, da je Komisija, čeprav zahtevani znesek ni uvozna ali izvozna dajatev, kršila načelo enakosti in pravne varnosti in domnevano načelo pravičnosti, ker je zahtevek za odpust zavrgla kot nedopusten, ne da bi ga meritorno preučila ali v okviru Uredbe št. 1430/79 ali ob upoštevanju teh načel.
- 57 Najprej je treba poudariti, da pravičnost ne dopušča odstopanja od uporabe določb Skupnosti, razen če je to predvideno v predpisu oziroma če bi bil predpis razglašen za neveljavnega (sodba Sodišča z dne 29. septembra 1998 v zadevi First City Trading in drugi, C-263/97, Recueil, str. I-5537, točka 48). Kot je bilo torej že razsojeno, za dajatev, predvideno v členu 26 temeljne uredbe in členu 3 Uredbe št. 2670/81, ne velja člen 13 Uredbe št. 1430/79.
- 58 V tem okviru je treba navesti, da ureditev SUT za sladkor določa, namreč v členu 1(1), drugi in tretji pododstavek, ter v členu 3(4) Uredbe št. 2670/81, da se prelevman za sladkor C ne naloži v primerih, ki jih nacionalni organi štejejo za

primere višje sile. Tako pravičnost ne more biti podlaga za to, da se razširijo možnosti odstopanja od odmere zadevnega zneska, če ne gre primere višje sile.

59 Treba je poudariti, da na podlagi ustaljene sodne prakse načelo enakosti, ki je del temeljnih načel prava Skupnosti, zahteva, da se podobni položaji ne obravnavajo različno, razen če je razlikovanje objektivno upravičeno (sodba Sodišča z dne 25. novembra 1986 v zadevi Klensch in drugi, 201/85 in 202/85, Recueil, str. 3477, točka 9, in sodba Sodišča prve stopnje z dne 14. septembra 1995 v zadevi Lefebvre in drugi proti Komisiji, T-571/93, Recueil, str. II-2379, točka 78).

60 Torej Sodišče prve stopnje ocenjuje, da proizvajalec Skupnosti za sladkor C in ekonomski subjekt, ki je zavezan za plačilo uvozne ali izvozne dajatve, v nobenem primeru nista v podobnem položaju. V bistvu, kot je že bilo navedeno zgoraj, odločilni dejstvi, ki povzročita odmero dajatve, in sicer neobstoj dokaza o izvozu količine sladkorja C v zahtevanem roku oziroma uvoz blaga v carinsko območje Skupnosti, v teh dveh primerih nista enaki. Za proizvajalca sladkorja velja prepoved prodaje sladkorja, ki je bil proizveden na notranjem trgu in presega kvoto, in posledično še obveznost, da ga izvozi (zgoraj navedena sodba British Sugar, točka 41). Poleg tega mora proizvajalec sladkorja C spoštovati kronološko zaporedje proizvodnje sladkorja C, torej mora resnično proizvesti količino sladkorja, ki je enaka vsoti kvot A in B, preden se lahko količina sladkorja opredeli kot sladkor C (zgoraj navedena sodba British Sugar, točka 44). Nasprotno pa uvoznik teh obveznosti nima.

61 Iz navedenega izhaja, da pogoji, pod katerimi bi bilo mogoče ugotoviti obstoj diskriminacije, v tej zadevi niso izpolnjeni.

- 62 Nazadnje je glede načela pravne varnosti v nasprotju s tem, kar trdi tožeča stranka, neobstoj posebnega mehanizma, ki bi ji omogočal zahtevati odpust dajatve iz razlogov pravičnosti, ne pomeni kršitve tega načela. V bistvu povračilo ali odpust dajatev iz razlogov pravičnosti pomenita izjemi in ju je mogoče odobriti le v za to posebej določenih primerih, saj je treba določbe, ki ju predvidevajo, razlagati ozko. Glede tega Sodišče prve stopnje meni, da je načelo pravne varnosti v obravnavani zadevi spoštovano, saj obveznosti zavezanca dajatve iz člena 26 temeljne uredbe in iz člena 3 Uredbe št. 2670/81 izhajajo iz jasno opredeljenega pravnega položaja, ki gospodarskemu subjektu omogoča, da pozna te obveznosti, ki so neločljivo povezane z njegovo dejavnostjo.
- 63 Iz zgoraj navedenega izhaja, da je treba te očitke zavriniti. Posledično je treba tudi ta tožbeni razlog zavriniti.
- 64 Torej se tožba v celoti zavrne.

Stroški

V skladu s členom 87(2) Poslovnika Sodišča prve stopnje se stranki, ki s svojim zahtevkom ni uspela, naloži plačilo stroškov, če so bili ti priglašeni. Tožeči stranki, ki z zahtevkom ni uspela, se naloži plačilo njenih stroškov in stroškov, ki jih je priglasila Komisija.

Iz teh razlogov je

SODIŠČE PRVE STOPNJE (peti senat)

razsodilo:

- 1. Tožba se zavrne.**

- 2. Tožeča stranka nosi svoje stroške in stroške Komisije.**

Lindh

García-Valdecasas

Jürimäe

Razglašeno na javni obravnavi v Luxembourggu, 7. decembra 2004.

Sodni tajnik:

H. Jung

Predsednica

P. Lindh